

Tillsynsprotokoll

Rökförbud på uteserveringar

6 kap. 2 § 5 p. lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Exempelmall på protokoll för noteringar vid tillsynsbesöket. Kan kompletteras med fritext i ett separat dokument.

Vi rekommenderar att du läser Folkhälsomyndighetens *Vägledning för tillsyn av rökfria utomhusmiljöer* innan du påbörjar tillsynen.

---

1. Tidpunkt för tillsynsbesöket

Datum, månad och år

Besöket pågick från klockan _____ till klockan _____

Tillsynshandläggarens namn

Telefon _____ E-post _____

---

2. Tillsynsobjektets kontaktuppgifter

Namn på den ansvarige (företaget)

Besöksadress _____ Postadress _____

Telefon _____ E-post _____

Kontaktpersonens namn och titel

Telefon _____ E-post _____

Ansvarig ägare _____ Org.nr _____

Postadress _____ Postnummer och ort _____

Telefon _____ E-post _____

---

3. Inledande uppgifter

Tillsynsbesöket sker

Oanmält

Föranmält

Besöket är ett uppföljande tillsynsbesök

Nej

Ja, se tidigare protokoll med nr

Under tillsynsbesöket deltar utöver tillsynshandläggaren

(Namn och roll)

(Namn och roll)

Fotodokumentation sker under tillsynsbesöket

Ja

Nej

4. Uteservering

Kafé

Restaurang

Pub

Annan (beskriv)

5. Det rökfria området

Är området tydligt avgränsat?

Ja

Nej

Om området inte är tydligt avgränsat, är den ansvarige och tillsynsmyndigheten överens om sträckningen?

Ja

Nej

Om nej, beskriv:

6. Entréer

Ja

Nej

7. Ansvarskrav utifrån rökförbudet

Informerar den ansvarige tydligt om rökförbudet genom skyltning?

Ja

Nej

Om nej, beskriv:

Förekommer sådant som vilseleder om rökförbudet?

Rökruta

Askkoppar

Annat, beskriv:

På vilket sätt övervakas rökförbudet?

Den som ansvarar för rökförbudet har utsett personal som kontrollerar att det inte röks inom området.

På annat sätt, beskriv:

Hur hanteras överträdelser av rökförbudet?

Beskriv:

---

8. Iakttagelser av rökning under tillsynsbesöket

Uppmärksammas rökning inom området under tillsynsbesöket?

Ja

Nej

Om ja, beskriv:

Finns det under tillsynsbesöket andra indikationer på att rökning förekommer inom området?

Ja

Nej

Om ja, beskriv:

---

9. Frivilliga åtgärder

Hur (utöver genom skyltning) informerar den ansvarige om rökförbudet?

Informationsblad etc. till personal.

Personalmöten.

Skyltar med avbildning av de rökdon (exempelvis cigarett, pipa, e-cigarett) som omfattas av rökförbudet.

Annat, beskriv:

Har den ansvarige upprättat något av följande dokument:

Policydokument för rökförbudet

Handlingsplan vid överträdelse av rökförbudet.

Annat, beskriv:

Tillsynshandläggarens anteckningar i övrigt under tillsynsbesöket

---

Bilaga – bakgrund till det som tas upp i protokollet

Informationen nedan är till dig som är tillsynshandläggare på kommunen.

Läs gärna igenom frågorna i protokollet och den tillhörande informationen innan tillsynsbesöket, så att du är förberedd på vilka saker du bör ta upp och kontrollera.

1. Tidpunkt för tillsynsbesöket

Information om tidpunkt för tillsynsbesöket och hur länge det pågår är grundläggande i ett tillsynsprotokoll av rent administrativa skäl.

2. Tillsynsobjektets kontaktuppgifter

Av 6 kap. 8 § LTLP följer att det är ägaren eller den som på annan grund disponerar över marken som ansvarar för att upprätthålla rökförbudet. I allmänhet är det således verksamhetsutövaren som ska anges här.

3. Inledande uppgifter

Ett tillsynsbesök kan göras föranmält eller oanmält. Oanmälda besök kan exempelvis göras om tillsynsmyndigheten i ett beslut har förelagt den som är ansvarig för verksamheten att göra något senast ett visst datum, eller när man snabbt vill ha en översiktlig bild av tillsynsobjektet.

Fotografering kan underlätta för såväl tillsynshandläggarens som förvaltningsdomstolens bedömning (om ärendet överklagas dit).

Genom fotografering kan man exempelvis dokumentera att rökning förekommer på en viss plats, att rökförbudsskyltarna är bristfälliga eller att det finns askkoppar, rökrutor eller annat som kan förvirra om rökförbudet. Man bör dock inte fotografera personer som uppehåller sig på platsen.

4. Uteserveringar

Rökförbudet gäller alla serveringsställen som i näringsverksamhet serverar mat eller dryck. Dit hör bl.a. kaféer, konditorier, barer och pubar och uteserveringar i anslutning till dem. Rökförbudet gäller både stadigvarande och mer tillfälliga serveringsställen.

Även en rörelse som inte har servering som huvudverksamhet kan vara ett serveringsställe. Om ett bageri främst säljer varor som inte skall konsumeras på plats, men har några bord och stolar utanför där man kan sitta och äta, är det ett serveringsställe enligt lagen.

5. Det rökfria området

Rökförbudet gäller bara inom det avgränsade område som utgör serveringsytan. Utanför det avgränsade området är rökning alltså inte förbjuden enligt lagen.

Om gränsen för uteserveringen är markerad med inhägnad eller liknande gäller rökförbudet inom det markerade området.

Om serveringsytan inte är markerad med en tydlig avgränsning är det viktigt att klargöra i tillsynsärendet var gränserna går. Kommunen förväntas vid sin tillsyn ha en kommunikation kring detta med den som ansvarar för att upprätthålla rökförbudet.

I ett fall där serveringsytan inte är tydligt avgränsad har Folkhälsomyndigheten bedömt att gränsen för serveringsytan kan anses markerad av hur stolar och bord är uppställda.

Det finns inte någon möjlighet att tillåta rökning på en del av en uteservering, oavsett hur serveringsmiljön är utformad.

6. Entréer

Rökförbud gäller vid entréer till lokaler och andra utrymmen *inomhus* (6 kap. 2 § p. 10). Det bör innebära, att vid en entré som enbart leder in till en uteservering, gäller inget rökförbud enligt lagen.

Läs mer om entréer i Folkhälsomyndighetens Vägledning för tillsyn av rökfria utomhusmiljöer.

7. Ansvarskrav utifrån rökförbudet

I 6 kap. 9 § LTLP finns ett krav på att informera om rökförbudet genom bland annat tydlig skyltning. Skyltarna bör enligt Folkhälsomyndigheten vara så stora att en genomsnittlig person inte kan undgå att lägga märke till dem. Vidare anser myndigheten att det är lämpligt att skyltning om rökförbudet finns vid ingången/ingångarna till uteserveringen samt inom det rökfria området.

Ansvarer innebär även ett krav på att ta bort askkoppar och annat som antyder att rökning är tillåten. Även i övrigt gäller det att vara vaksam på sådant som kan vilseleda om rökförbudet. Om det finns föremål som uppenbarligen används som askkoppar (exempelvis krukor) bör de märkas med skyltar om rökförbudet.

I ansvaret att upprätthålla rökförbudet ingår även att stoppa pågående rökning genom att ingripa med information och tillsägelser. Om någon trots tillsägelse röker där rökning inte är tillåten, får personen avvisas.

Av intresse vid tillsynen är också att få veta hur ansvarskraven överlag uppfylls – även om det inte förekommer någon rökning just vid tillsynstillfället.

Läs mer om ansvaret i Folkhälsomyndighetens Vägledning för tillsyn av rökfria utomhusmiljöer.

8. Iakttagelser av rökning under tillsynsbesöket

Förekommer rökning på platsen under tillsynsbesöket?

Även om rökning inte förekommer på platsen vid tillsynstillfället, kan man ibland av omständigheterna dra slutsatser att rökning ändå förekommer där. Exempel på sådana indikationer är fimpar och cigarettpaket som samlats på marken.

9. Frivilliga åtgärder

Under punkt 7 beskrivs vad som krävs av den ansvarige för att sköta sina skyldigheter enligt reglerna om rökfria miljöer. Inget hindrar dock att huvudmannen går längre än så för att främja efterlevnaden av rökförbudet, exempelvis genom förebyggande åtgärder.

Andra frivilliga åtgärder

Det är enligt Folkhälsomyndighetens bedömning önskvärt (men inget krav enligt lagen) att finns kontaktuppgifter till den ansvarige inom det rökfria området om någon vill göra denne uppmärksam på att ett rökförbud överträds. Även kontaktuppgifter till tillsynsmyndigheten kan vara till hjälp för att upprätthålla rökförbudet. Allmänheten har då lättare att agera i stunden om någon överträder ett rökförbud.

Det finns inget krav på att man ska avbilda de rökdon (exempelvis cigarett, pipa, e-cigarett) som omfattas av rökförbudet. I miljöer där annan form av rökning än tobaksrökning konstaterats vara vanlig – exempelvis användning av e-cigaretter – kan det dock enligt Folkhälsomyndigheten vara en idé att med bilder göra det tydligt att även sådan rökning omfattas av rökförbudet.

För att göra det extra tydligt var rökförbudet gäller kan det enligt Folkhälsomyndigheten också vara en idé att på skylten precisera vilket område som avses. Exempelvis ”Rökning är förbjuden inom serveringsområdet”.

Annat sätt att informera om rökförbudet kan exempelvis vara på en webbplats.

Åtgärder som går längre än lagens krav är frivilliga och kan inte bli föremål för kommunens tillsyn. Kommunens tips om dem utgör heller inte myndighetsutövning. Även om det alltså ligger utanför tillsynsuppdraget, är det ändå bra att huvudmannen informeras om möjligheten att införa sådana frivilliga åtgärder.

Övrig information och stöd för arbetet

Tillsynsvägledning och informationsmaterial om rökfria miljöer hittar du på Folkhälsomyndighetens webbplats.

[Vägledning för tillsyn över rökfria miljöer \(www.folkhalsomyndigheten.se\)](http://www.folkhalsomyndigheten.se)

För ytterligare råd och stöd om tillsyn av rökförbudet, kontakta länsstyrelsen i ditt län.